

Kierunek i poziom studiów: teologia, jednolite magisterskie

Sylabus części modułu: Moduł monograficzny (11-TS-13-MF)

Tytuł wykładu: Nie wystarczy żyć tylko zgodnie z sumieniem

1. Informacje ogólne

koordynator modułu	ks. prof. dr hab. Alojzy Drożdż
rok akademicki	2016/2017
semestr	zimowy
forma studiów	stacjonarne
sposób ustalania oceny końcowej części modułu	Zaliczenie z oceną. Na początku ustalane są warunki uzyskania zaliczenia. Wymagana jest: a). obecność na zajęciach (z ustaleniem również możliwości indywidualnego toku studiów); b). dobra znajomość encykliki „Veritatis splendor”; c). rozmowa kwalifikacyjna przed uzyskaniem zaliczenia.
informacje dodatkowe	Każdy student otrzymuje na początku „zestaw tematów” dotyczący różnych sposobów właściwej i niewłaściwej formacji ludzkich sumień. Student opracowuje w czasie semestru jedno z wybranych przez siebie zagadnień szczegółowych.

2. Opis zajęć dydaktycznych i pracy studenta

nazwa	wykład	kod	MF_fs_1
prowadzący	ks. prof. dr hab. Alojzy Drożdż		
treści zajęć	<p>Nauka o sumieniu ludzkim i chrześcijańskim jest dziś bardzo rozbudowana. Po pierwsze - istnieje zatem pilna potrzeba zrobienia dobrej syntezy na temat formacji ludzkich sumień. Syntezę taką spotykamy przede wszystkim w dziedzictwie św. Jana Pawła II oraz Benedykta XVI. Wykład ma być recepcją tego nauczania.</p> <p>Rozum i doświadczenie mówią nie tylko o słabości ludzkiej wolności, ale i o jej dramacie. Człowiek spostrzega, że w jego wolności ukryta jest tajemnicza skłonność do sprzeniewierzenia się owemu otwarciu na Prawdę i Dobro oraz że w rzeczywistości on sam nader często wybiera raczej dobra skończone, ograniczone i pozorne. Co więcej, w popełnianych przez siebie błędach i w niewłaściwych aktach wyboru odkrywa zaczątki radykalnego buntu, który każe mu odrzucić Prawdę i Dobro i uczynić się absolutną zasadą samego siebie: „Będzicie jak Bóg” (por. Rdz 3, 5). <i>Wolność potrzebuje zatem wyzwolenia. Jej wyzwolicielem jest Chrystus: to On „wyswobodził nas ku wolności” (por. Ga 5, 1).</i></p> <p>Po drugie – przyjmuje się w kulturze ponowoczesnej (J. –F. Lyotard, Z. Bauman, Z. Sareło, U. Eco, J. Derrida, J. Habermas, K. Popper, O. Marquard) naczelną zasadę, że „wystarczy żyć zgodnie z sumieniem”. Główny problem badawczy dotyczy tego, że rzeczywistość – trzeba żyć zgodnie z sumieniem – tylko, że wcześniej należy zapytać o</p>		

	<p>to, czy sumienie to jest właściwie ukształtowane? Można bowiem mieć sumieniem prawdziwe (i wówczas imperatyw, że trzeba żyć zgodnie z sumieniem jest słuszny!), ale – z moralnego punktu widzenia, istnieje też fundamentalny imperatyw, że „błędne sumienie należy od razu poprawić „zgodnie z prawdą”.</p> <p>Po trzecie – w wykładzie nie można pominąć dzisiejszych uwarunkowań deprawacji ludzkich sumień. Jest to także próba przybliżenia dzisiejszych „presji” wpływających na deformacje ludzkich sumień. W szczególności należy przybliżyć uwarunkowania medialne, psychologiczno-społeczne i pedagogiczne.</p> <p>Tylko Bóg, najwyższe Dobro, stanowi niewzruszoną podstawę i niezastąpiony warunek moralności, to znaczy przykazań, zwłaszcza przykazań negatywnych, które zabraniają, zawsze i w każdym przypadku, postępowania i czynów sprzecznych z osobową godnością każdego człowieka. Tak więc najwyższe Dobro i dobro moralne spotykają się w <i>prawdzie</i>: w prawdzie Boga Stwórcy i Odkupiciela oraz w prawdzie człowieka przez Niego stworzonego i odkupionego.</p> <p>Doktryna Kościoła o sumieniu, a zwłaszcza stanowczość, z jaką broni ona uniwersalnej i wieczystej ważności norm, które zakazują aktów ze swej istoty złych, jest nierzadko oceniana jako przejaw nieprzejednania, którego nie sposób zaakceptować, zwłaszcza w niezwykle złożonych i konfliktowych sytuacjach życia moralnego dzisiejszego człowieka i społeczeństwa: to nieprzejednanie miałyby się rzekomo sprzeciwiać macierzyńskiej naturze Kościoła, o którym mówi się, że okazuje w ten sposób brak wyrozumiałości i współczucia</p>
<p>liczba godzin dydaktycznych (kontaktowych)</p>	<p>30</p>
<p>liczba godzin pracy własnej studenta</p>	<p>20</p>
<p>opis pracy własnej studenta</p>	<p>Student jest zobowiązany do szczegółowego zapoznania się z przesłaniem Listu apostołskiego Jana Pawła II <i>Parati semper</i> do Młodych całego świata z okazji Międzynarodowego Roku Młodzieży (31 marca 1985), 2-8: AAS 77 (1985), 581-600 oraz nauczaniem Papieża Franciszka podczas Światowego Spotkania z Młodymi w Krakowie w roku 2016.</p>
<p>literatura obowiązkowa</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jan Paweł II, „Veritatis splendor”. Tekst i komentarze, A. Szostek (ed), Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1995. 2. Rogalewski T., Rzeczywistość grzechu, w: Wyzwania moralne przełomu tysiącleci, red. J. Nagórny, A. Derdziuk, Lublin 1999, s. 207-220. 3. Wanat. , Sumienie w blasku prawdy, Toruń 2012. 4. Guzowski J. (red), Człowiek sumienia, Hosianum, Olsztyn 1997. 5. Rosik S. Ks. Stanisław Witek: Teologia moralna fundamentalna. Cz. II. Prekseologia moralna. KUL. Lublin 1976 ss. 427, RTK 25 (1978) z. 3, s. 51-54. 6. Rosik S., Autonomia w moralności: uprawnienie czy uzurpacja?, w: Śladami Boga i człowieka. Księga pamiątkowa ku czci ks. prof. dr. hab. Jana Kowalskiego, red. J. Orzeszyna, Kraków 2000, s. 187-197. 7. Salij J., Co się dzieje z naszą cywilizacją? Na marginesie encykliki „Evangelium vitae”, „Znak” 48 (1996) nr 1, s.74-85. 8. Salij J., Spowiedź w świetle chrześcijańskiej antropologii, „Znak” 50 (1998) nr 9, s.4-15. 9. Siemianowski A., Człowiek i prawda, Poznań 1986. 10. Siemieniecki B., Manipulacja w mediach w świecie postmodernistycznym, w: O ład w kulturze, w mediach, w polityce, red. T. Rydzyk, Toruń 2010, s. 55-74.

	11. Siemieniowski A., Coraz bardziej jaśniejąc, upodabniamy się do Jego obrazu, w: W prawdzie ku wolności. W kręgu encykliki Veritatis splendor, red. E. Janiak, Wrocław 1994, s. 234-241.
literatura uzupełniająca	<ol style="list-style-type: none"> 1. Styczeń T., Człowiek w polu odpowiedzialności za siebie i drugih, „Communio” wyd. pol. 2 (1982) nr 2, s. 45-69. 2. Styczeń T., Etyka czy etyki?, RF 29 (1981) z. 2, s. 106nn. 3. Styczeń T., Etyka niezależna?, Lublin 1980. 4. Styczeń T., Ja w świetle swego sądu: powinienem, RF 28 (1980) z. 2, s. 148-154. 5. Styczeń T., Problem możliwości prawa naturalnego, STV 6 (1968) nr 1, s. 121--170. 6. B. Biela (red), Nieść nadzieję na współczesne areopagi. Otaczając troską życie, Katowice – Piekary Śląski 2009.
adres strony www zajęć	
informacje dodatkowe	Warto opracować nowe „katalogi grzechów” i mały „leksykon dobrego sumienia”. (por. T. Rusiecki, Sumienie. Aspekt teologiczno-duchowy, w: Leksykon duchowości katolickiej, red. M. Chmielewski, Lublin-Kraków 2002, s. 839-842; Cz. Rychlicki, Bóg jest miłością. Refleksja nad encykliką Benedykta XVI, Płock 2006; J. Ryłko, Chrześcijański wzór osobowy w moralnym wychowaniu młodzieży, w: Vivere in Christo. Chrześcijański horyzont moralności. Księga Pamiątkowa ku czci Księdza Profesora Seweryna Rosika w 65. rocznicę urodzin, red. J. Nagórny, A. Derdziuk, Lublin 1996 s. 381-396.

3. Opis sposobów weryfikacji efektów kształcenia modułu

nazwa		kod
		MF_w_1
wymagania merytoryczne	<p>Każda jednostka akademicko-dydaktyczna ma dwa elementy.</p> <p>Pierwszy – to wykład będący prezentacją nowego materiału nie będącego treściami zajęć kursorycznych.</p> <p>Drugi – to tzw. „kwadrans porównawczy”. Chodzi o przykłady ludzkich zachowań „odkrywanych” przez samych studentów.</p>	
kryteria oceny	<p>W jednostce naukowo-dydaktycznej istnieją trzy zespoły kryteriów ocen.</p> <p>Najpierw - jest to potrzeba dobrego zaznajomienia się z treściami „Veritatis splendor” i „Parati semper”.</p> <p>Następnie – jest kryterium robienia „porównań” ludzkich zachowań i postaw zgodnie z zasadami moralności normatywnej.</p> <p>Z kolei – idzie kryterium umiejętności robienia syntez moralnych.</p>	
przebieg procesu weryfikacji	<p>Generalnie – całość zaliczenia dokonuje się w ciągu semestru, podczas kolejnych zajęć. Ostateczna rozmowa „kwalifikacyjna” przed uzyskaniem zaliczenia jest „kropką nad i”.</p>	
informacje dodatkowe	<p>Dobą sprawą byłoby takie opracowanie wybranej przez studenta szczegółowej kwestii, żeby ją szybko opublikować.</p>	